

3. Ha a bírálóat kedvező és a miniszter elfogadja (mert a tapasztalat mutatja, hogy nem minden beérkezett bírálóat elfogadható), akkor engedélyezi a könyvet és új könyvnél a Hivatalos Közlönyben vagy valamely szakfolyóiratban kinyomatja a bírálóat; új kiadásnál a bírálóat csak a szerzőnek küldetik meg, hogy ezt könyvének javításánál fölhasználhassa. Ha a miniszter a bírálóat nem tartja elfogadhatónak, egy második bírálónak adja ki a könyvet és ennek beérkezése után határoz.

4. Ha a bírálóat kedvezőtlen, a miniszter azt a könyv szerzőjével közli, eshetőlegesen ellenészrevételei kifejtése végett. Ezeknek beérkezése után határoz a könyv sorsáról és kinyomatja úgy a bírálóat, mint az ellenbírálóat. De jogában áll, a bíráló véleményét és a szerző ellenbírálóatát előbb vagy az első bírálónak, vagy egy másik szakférfiúnak véleményadás végett kiadni.

5. A miniszter időnként, főleg a tanterv módosításakor, az összes tankönyveket (vagy valamely szaktárgy körébe eső könyveket) általános, összehasonlító revisionnak veti alá és az erről szóló jelentéssel a fenti elvek értelmében jár el (közli a szerzőkkel, kinyomatja, eshetőleg egyes könyvekre vonatkozólag új bírálóat rendel el).

6. A könyvek használatba vételénél a mai eljárás lényegében érvényben marad: az új könyv behozatala megokolandó, az engedélyt a tanfelügyelő, illetőleg főigazgató vagy miniszteri biztos adja meg.

A szabályzat szövegezésével a miniszter Fináczy Ernőt, Heinrich Gusztávot és Pauer Imrét bizta meg.

Az eljárás főelvei tehát: 1. A teljes nyilvánosság. 2. A bíráló szakférfiú egyéni felelőssége. 3. A szerző meghallgatása, ha könyvének elvetése javasoltatik. 4. Az új kiadásokra vonatkozólag ezeknek folytonos javulását czélzó intézkedés.

## MAGYAR PAEDAGOGIAI TÁRSASÁG.

*Felolvasó ülés febr. 22-én.*

Az akadémia heti üléstermében d. u. 5 órakor tartott felolvasó ülésen dr. Berzeviczy Albert képviselőházi alelnök, a Társaság tiszteleti tagja elnökölt; dr. Heinrich Gusztáv elnök levélben mentette ki elmáradását. Jelen voltak: dr. Demeczky Mihály titkár, Roboz József, Szmracsányi Miklós, dr. Szabó Sándor, Megyai Károly, dr. Ferenczy József, dr. Acsay Antal, Nagy László, Lakits Vendel, dr. Gööz József, Ember János, Peres Sándor, Kemény Ferencz, Pischinger Nándor, dr. Molnár István, Radó Vilmos, Groó Vilmos, dr. Gyulai Béla, Adler Simon, dr. Négyesy László szerkesztő, ki az ülés jegyzői teendőit is végezte, Berinza János, Borbély Sándor, Bihary Károly, Vueskits János, Török Sándor, Séra Lajos.

Először *Roboz József* értekezett a vakok oktatásának fontosabb kérdéseiről. Mivel a vakok intézeteinek célja mindazokat az ismereteket nyújtani, melyeket a népiskola ad, továbbá egyrészt használható, kenyérkereső iparosokká, másrészt hivatásos zenészekké képezni ki növendékeiket: legalább 9—10, de esetleg 11—12 és még több évre kellene a tanfolyamot kiterjeszteni. A budapesti intézetben csak 6—8 évig tart az oktatás; ez kevés idő. Aztán több ily intézetre is volna szükség nálunk, de addig is, míg kellő számú intézetek nem állíthatók fel a vakok számára, lehetne nagyobb városokban délutáni vagy esti tanfolyamokat létesíteni, hol a vakok oktatásának módszerében jártas néptanítók megfelelő tiszteletdíjért működnének. Ez elég könnyen keresztülvihető, mert a vakok oktatása nem kíván oly nehezen megszerezhető speciális tanulmányokat, mint a siketnémaké, és nem is oly fárasztó. A vak kézművesek számára az intézetek gondoskodhatnának munkáról, úgy, a mint az a külföldön jónak bizonyult. Minden ily intézethez egy nagy, gyárszerű műhelyt kellene csatolni, mely nagyobb számú vak munkást képes állandóan foglalkoztatni. A vakok, mint a vakok tanítói sikerrel nem alkalmazhatók. Az értekező több taneszköz bemutatásával kísérte előadását, melynek befejeztével az elnök köszönetet mondott a felolvasónak tartalmas és érdekes előadásáért. — Ezután *Ember János* a tanítói nyugdíjtörvény revisiójának szükségét fejtegette. Oly nagy a tanítóihiány, hogy mintegy 10,000 tanítóra volna szükség és legtöbbször a 300, sőt 400 frtos állásokra kihirdetett pályázatok is meddők maradnak. A bajon a tanítók anyagi helyzetének javításával kell segíteni és pedig, mivel a nyugdíjalap elég gazdag, hogy a mostaninál kedvezőbb végellátást nyújthasson a tanítóknak, a tanítói nyugdíjtörvényt kell revisió alá venni. A szolgálati idő 30—35 évre való leszállítása és a kántori járandóságnak a nyugdíjnál való figyelembevétele volna kívánatos. A tanítók ily esetben hajlandók volnának nagyobb perccenttel járulni az alap jövedelmeinek gyarapításához. — (Mind e két előadás meg fog jelenni a Társaság folyóiratában.)

Új tagokul felvették: Pacher Donát gymn. igazgató Kőszeg, Stanitz Sándor kir. jav. int. családfő Sz.-Fehérvár, Takáts Gyula közs. reálisk. tanár Sümeg, Varga Mihály ev. gymn. igazgató Besztercebánya, Biron Gyula gör. kath. néptanító Nagy-Tikvány, Kempf Gyula igazgató-tanító Kübekháza, Szentgyörgyi Gábor ev. ref. tanító Nemeskisfalud, Láng Mihály óvónőképző int. igazgató Eperjes, Breuer Mór, Bukovinszky István, Csudáky Bertalan, dr. Császár Elemér, Erdődi Ármin, dr. Heller Bernát, dr. Heller Izidor, Heuer Ede, dr. Illyefalvi Vitéz Aladár, dr. Kőrös Endre, dr. Máté Lajos, Ondrus Pál, dr. Pap Károly, Pittner Aurél, Ujlaki Ödön, Vargha Iván gyakorló tanárok a budapesti tanárképző-intézeti gyakorló főgynasiumban.

*Dr. Wlassics Gyula* közoktatási miniszter úr tiszteleti tagsági *díszoklevélét* folyó hó 5-én d. u. 4 órakor nyújtotta át a Magyar Pædagogiai Társaság elnöksége. A társaságot ez alkalommal Hegedűs István és Verédy Károly alelnökök és Demeczky Mihály titkár képviselték. Hegedűs István rövid beszédben adta tudtára a miniszter úrnak, hogy a társaság egyhangú lelkesedéssel tiszteleti tagjául választotta; kifejezte beszédében, hogy a halás elismerés nemcsak a közoktatásügy első képviselőjének szól, hanem személyesen Wlassicsnak is azért, hogy ugyanazon czélokért fejt ki termékeny munkásságot, melyekért a pædagogiai társaság buzgólkodik: a társadalmi téren egyesíteni az erőket. A Társaság az egyetemes tanügy különféle ágait egységes nemzeti szellemmel kívánja áthatni és a különböző tanügyi intézményeket összekötő egységes szellem formáit keresi. Wlassics nem programmszerű nyilatkozatával, hanem a tények egész sorával bizonyította be, hogy őt az egységes nemzeti nevelés eszménye irányozza munkásságában. Ezért a társaság magát tisztelte meg, mikor Wlassicsot tiszteleti tagjának választotta. A miniszter a kitüntetést szép beszédben köszönte meg, melyben hangsúlyozta, hogy ő a társaság hasznos tevékenységét becsüli, azzal egyetért, czéljai elérésében közösséget érez, és buzdította a Társaságot, hogy folytassa a társadalmi téren buzgó munkásságát. Majd a küldöttség tagjaival barátságosan kezet szorítván, újolag köszönetét fejezte ki. — Ezután a Magyar Pædagogia új szerkesztője tisztelkedett a miniszter úrnál, a ki behatóan kérdezősködött a folyóirat szellemi és anyagi ügyeiről és a szakerek közreműködésének mértékéről. Ő excellentiája a szerkesztő előtt is visszatért arra, mennyire örül a társaság részéről jött kitüntetésnek.

## BEKÜLDÖTT MŰVEK.

*A főváros alapította budapesti piarista kollégium története.* Irta Takáts Sándor. Számos képpel és műmelléklettel. Budapest, Hornyánszky, 1895. Nagy negyedréf 445 l. A nagy díszszel kiállított könyv tartalma is méltó a piarista rend e történeti nevezetességű kollégiumához és a szerző nevéhez. A temérdek, eddig felhasználatlan történelmi anyag és felkutatott részlet szerencsésen van feldolgozva és vonzóan elbeszélve; legfőlebb az iskola tanügyi története domborodhatott volna ki erősebben. A könyv igen szép és értékes millenniumi emlék.

*A miskolczi kir. kall. gymnasium története.* (Az 1896-iki millenniumi évre). Irta Bajay Amand rendes hittanár. Miskolcz, 1896. 8 r. 217 l. Részletesen ismerteti az intézet felállításának előzményeit, a minoriták vezetése alatti 152 évnek, valamint a legújabb 9 évnek történetét; a tanterveket és útastításokat, melyek az intézetben egymást felváltották; közli az intézet tanárainak módszeres eljárását és az állandó tanmenetet; a tanári tanácskozások, fegyelmi állapot, egyesületek, a múlt századbéli színjátékok ügyét;